

## Начелни аспекти безбедности информација

Српска Православна Црква преко својих стручних тела какав је Центар за проучавање и употребу савремених технологија препознаје иницијативу за доношење националне стратегије за безбедност информација као цивилизацијски важну и добро је што је од стране организатора позвана да се укључи у дискусију. СПЦ овом и сличним изазовима приступа превасходно из начелног аспекта (што не искључује практичне импликације) и иманентан јој је виши ниво апстракције у методолошком смислу (што омогућава сагледавање проблема у пуном обиму). На првом месту, треба рећи да се проблематика о којој је реч не може издвојити и посматрати ван контекста информационог друштва уопште. Ту влада једна конфузија у нашем друштву јер различити друштвени фактори форсирају различите концепте информационог друштва. Привредници и индустријалци користе углавном Махлунов или Белов модел (први ослоњен на економско-финансијску сферу, а други утемељен на концепту постиндустријског друштва), док информатичари углавном истичу Масудин приступ (који информационо друштво посматра као *sui generis* друштвену форму која готово трансцендира историјске епохе које јој претходе). Мало је оних који сагледавају ствари шире и узимају у обзир новије доктринарне приступе, попут Кастелсовог модела мрежног друштва или приступа недавно разрађеног од стране финске експертске групе који такође имају одређених недостатака, али су далеко релевантнији као почетно полазиште. То значи да прво треба да поведемо дискусију о моделу информационог друштва у оквиру кога ћемо да разрадим концепт информационе безбедности и приватности података. Можда би чак требало поћи и од темељне разраде концепта информације као такве, с обзиром да класични Шенон-Вивер концепт (који се ослања на типично инжењерске и квантитативне одреднице мерења количине пренетих информација, еквивокације и шума) дефинитивно није адекватан за савремене токове и да би требало размишљати на другачији начин, поготово у контексту приступа информацији као семантичком садржају (попут Флоридијевог концепта који омогућава и да прецизно раздвојимо информацију од дезинформације).

На другом месту у начелном разматрању овог проблема је потребно указати на општедруштвену акцију у погледу формирања свести грађана о питању приватности. Нажалост, ту постоји проблем јер друштво форсира индивидуоцентрични модел функционисања у складу са усмерењем потрошачке цивилизације, модел у коме свако брине само за своје потребе, у овом контексту, за своју информациону безбедност и приватност. Православна Црква, са своје стране, увек начелно предлаже релациони модел за свако друштво, модел функционисања у коме је подједнако важан и онај други човек поред нас, одакле произилази и онтолошка равна људског бића које је биће односа, релације. Стога је важно још од првих разреда основне школе обликовати свест деце тако да схвате да су одговорни једни за друге, да једни друге помажу, подржавају. Ми у оквиру верске наставе, између осталог, итекако указујемо деци и на тај аспект позитивног односа према другом човеку и ту СПЦ показује велику друштвену улогу и одговорност. Уколико би у друштву постојала таква свест, онда би и у проблему информационе

безбедности размишљали на другачији начин: као о приватности и безбедности својих података, али исто тако и приватности и безбедности информација било које друге особе. Нешто слично је у друштвено-културном смислу јапански приступ „културе групе“, мада постоје одређене разлике (с обзиром да је православни приступ далеко дубљи јер се темељи на онтологији, а не социологији).

И треће, један практичан аспект. Центар за проучавање и употребу савремених технологија Архиепископије београдско-карловачке је пре годину дана дао једну опсежну анализу Закона о заштити података о личности (која је цитирана чак и у српском Парламенту) у којој је указано на кључне пропусте и дата подршка труду и залагању Повериоца за информације од јавног значаја. Такође је указано да је потребно формирати једно посебно стручно тело за заштиту података о личности, као што је то урађено у британском законодавству. С тим у вези, сматрамо да је за ову област важна интеракција више различитих ентитета: институције повереника, стручних тела и струковних организација, затим дела академске јавности који је активан на овом пољу и невладиног сектора који би требало да се бави правом на приватност (на жалост, тај сектор је у Србији још увек неразвијен).

СПЦ са своје стране даје допринос преко својих стручних тела у домену у коме се то може најбоље учинити. А тај домен је пре свега на нивоу афирмације слобода и права личности и аутентичног релационог модела функционисања друштва у целисти.

Њакон мр Оливер Суботић